

De oproep van noT2D3.be

Historiek van de reactoren Tihange 2 en Doel

De reactor nummer 3 van de kerncentrale te Doel (kortweg D3), opgestart in 1982, werd voor het eerst stilgelegd in juni 2012 na de ontdekking van duizenden microscopisch kleine scheurtjes in het reactorvat. Bij de in augustus 2012 uitgevoerde controles werden soortgelijke defecten gedetecteerd in het reactorvat van reactor nummer 2 van de kerncentrale te Tihange (kortweg T2) met als gevolg het stilleggen van ook deze reactor in 1983. (1)

Bijna een jaar later, in mei 2013, gaf het FANC (2) de toestemming aan Electrabel deze reactoren opnieuw op te starten, een vergunning onderworpen aan verplichtingen op het gebied van testen en studies te verwezenlijken in het jaar na deze herstart.

In maart 2014 besloot Electrabel de geplande sluiting van de twee reactoren te vervroegen omdat een bestralingstest op een controlemonster van een staalsoort vergelijkbaar met het staal van de reactorvaten een overmatige verbrossing vertoont. (3)

Om te proberen dit onverwachte resultaat te verklaren, voerde Electrabel vervolgens verder onderzoek en analyse uit. Ondertussen werden reactorvaten opnieuw onderzocht met een verbeterde procedure. Dit onderzoek bracht een veel groter aantal defecten aan het licht dan het vorig onderzoek: meer dan 13.000 voor Doel 3 en meer dan 3.000 voor Tihange 2. Tenslotte, na twintig maanden van consultaties en analyse, geeft het FANC in november 2015 opnieuw toestemming de twee reactoren te herstarten.

Duiding

Wat kunnen we hieruit besluiten? Laten we vooreerst niet vergeten dat het reactorvat de essentiële component van een kernreactor is waarvoor geen enkele tekortkoming kan getolereerd worden. Een scheur in het reactorvat is een incident dat de reactor oncontroleerbaar maakt hetgeen onvermijdelijk zou leiden tot de fusie van het reactorhart en tot een absolute ramp, zoals de ramp van Tsjernobyl of Fukushima. Deze standaard van zerotolerantie voor een reactorvat is wat wordt opgelegd in alle lastenboeken voor de bouw van een kernreactor. (4)

De drukvaten van T2 en D3 voldoen niet aan deze maximale kwaliteitsnormen. Als een reactorvat met deze gekende gebreken geleverd zou worden op een werf, zou het ongetwijfeld geweigerd worden, zoals dat ook het geval is in eender welk land ter wereld. (5)

Deze eerste vaststelling is evident voor iedereen, maar niet voor het FANC. Dat doet vragen rijzen over de legitimiteit van dit agentschap en over zijn vermogen om over de veiligheid van de uitbating van de Belgische kernreactoren te waken.

De manier waarop Electrabel en het FANC dit dossier behandeld hebben toont veel tekortkomingen die de veiligheid van de burgers hetzij in België hetzij in de aangrenzende landen bedreigd, zoals pertinent aangetoond wordt door de studie van Mevr. Ilse Tweer, een erkende consultant voor haar expertise inzake materiaalkennis. (6)

We vestigen in het bijzonder de aandacht op een algemene aanpak die de regels van goede wetenschappelijke praktijken aan zijn laars lapt. Er is ook het gebrek aan zekerheid over de herkomst van de haarscheurtjes die op zichzelf een herstart had moeten beletten.

Last but not least, kan de burger zich alleen maar vragen stellen over de afwezigheid van de politiek in deze beslissing.

Jan Jambon, minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken verantwoordelijk voor nucleaire veiligheid, Marie-Christine Marghem, minister van Energie, Charles Michel, Eerste minister en alle andere ministers van zijn regering steken zich weg achter de allesomvattende bekwaamheid van het FANC, schuiven hun beslissingsbevoegdheid eraan door en sluiten zo de deur voor enig overleg met de bevolking.

Gerechtelijke procedure

Geconfronteerd met dit wetenschappelijk en politiek tekortschieten en de onvoorstelbare risico's die genomen worden, besloten burgers uit alle streken van het land de zaak voor de rechter te brengen met als doel de twee reactoren definitief te sluiten en van het stroomnet af te koppelen.

Een eerste stap werd daarom gezet op 20 december 2015 met het indienen van een verzoekschrift "zoals in kortgeding" in naam van de vzw *Nucléaire Stop Kernenergie* (NSK) en met het vonnis van 9 maart 2016 dat de vereniging in het ongelijk stelde. Dit is voor ons zowel een nederlaag als een vooruitgang in de zin dat de rechtbank ons verzoek ontvankelijk heeft verklaard. (7) Wat de reactoren Tihange 2 en Doel 3 aangaat, is het dus evengoed een open deur om opnieuw een rechtszaak in te spannen, in het bijzonder gezien het feit dat nieuwe elementen toelaten om de expertise van het FANC op de korrel te nemen.

Een tweede verzoekschrift, namens individuele aanvragers, zal zo snel mogelijk worden neergelegd. Deze procedure zal, bovenop de hierboven genoemde nieuwe elementen, een beroep doen op juridische elementen die niet konden ingeroepen worden in het kader van een procedure die door een vereniging wordt ingeleid.

Het kostenplaatje van de nieuwe procedure is moeilijk in te schatten, omdat, naast de gerechterlijke kosten en de honoraria van de advocaten, er de kosten van de deskundigen zullen zijn die reeds kunnen oplopen tot een veelvoud van twaalfduizend euro. De verzoekers bereiden zich daarom voor op een totale uitgave van 40 tot 50 duizend euro.

Hoe kan u helpen?

- Door u te engageren als verzoeker. Meer info, zie webpagina [Engagement van de verzoeker](#).
- Door een gift te doen aan ons steunfonds, hoe klein ook, op de bankrekening die we speciaal daarvoor geopend hebben (zie hieronder).
- Door dit initiatief te verspreiden in uw netwerken.
- Als u een vereniging vertegenwoordigt, danken wij uw vereniging om ons officieel te ondersteunen: de naam van uw organisatie verschijnt dan op de pagina van de verenigingen.
- Om ons te schrijven of ons een steunboodschap toe te sturen, zie de *Contact*-pagina van onze website.
- Kom in groten getale naar de zittingen van de rechtbank die aangekondigd worden in de *Agenda* van onze website ([noT2D3.be](#)).

Bankrekening

Op naam van: noT2D3.be

IBAN: BE43 0689 0555 0601 (*BIC:* GKCCBEBB)

Adres: Liège, België

Mededeling: een e-mailadres (dat zal ons toelaten u eenvoudig te contacteren).

Praktische details

De bankrekening wordt beheerd door drie leden van drie verschillende verenigingen.

Indien na het voltooiën van de procedures, het stoppen van de beide reactoren en de betaling van alle kosten, er nog geld op de rekening blijft staan, zal het uitsluitend worden gebruikt ten behoeve van campagnes om kernreactoren te sluiten waarvan de uitbatingsduur langer is dan voorzien werd bij de constructie (30 jaar). *Helaas dus, alle Belgische reactoren...*

Overige informatie

Via de homepage of via het menu aan het eind van elke webpagina van onze website, kan u het volgende bekijken:

- Het bedrag dat vandaag al verzameld werd
- De lijst van mensen die zijn toegetreden tot het verzoekschrift (de aanvragers)
- De lijst van organisaties die ons initiatief ondersteunen.

Noten en referenties

(1) Deze twee reactoren hebben elk een capaciteit van 1.000 MWe (megawatt elektrisch). Een wet gestemd in 2003 maakte het mogelijk om de uitbatingsduur van deze twee reactoren met 10 jaar te verlengen, zoals deze van de vijf andere Belgische reactoren, als bij toverslag van 30 naar 40 jaar. Volgens deze wet, moest de reactor Tihange 1 sluiten in 2015, maar in 2012, alweer bij toverslag, stelde de regering de sluiting uit tot 2025. De

reactoren van Doel 1 en Doel 2 worden hetzelfde lot beschoren[...]

(2) FANC: Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle (www.fanc.fgov.be).

(3) De verbrossing van het controlemonster bij bestraling was veel ernstiger dan voorspeld. Het controlemonster in kwestie werd door Areva geleverd en was van een soortgelijk type als het staal van de reactorvaten met soortgelijke gebreken.

(4) Noteer dat een reactorvat niet kan hersteld noch vervangen worden.

(5) Jan Bens, de directeur van het FANC, heeft dit erkend tijdens een ontmoeting met Camille Gira, staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling van het GH Luxemburg. Zie www.rtbf.be/info/ ... (op 19 januari 2016).

(6) *Flawed Reactor Pressure Vessels in the Belgian NPPS Doel 3 and Tihange2* (Gebrekkige reactordrukvaten in de Belgische kerncentrales Doel 3 en Tihange 2), gepubliceerd in januari 2016. Op onze website kan u deze studie vinden in andere talen, evenals andere studies en analyses.

(7) Dit in tegenstelling met de procedure die Greenpeace in 2015 had ingeleid in een gelijkaardige zaak die niet ontvankelijk werd bevonden[...].

Word eiser

Context

Individuele eisers leggen bij de rechtbank van eerste aanleg een “gezamenlijke” aanklacht neer tegen de herstart van de reactoren T2 en D3 (Tihange 2 en Doel 3) waarvan de drukvaten duizenden scheurtjes vertonen.

Onder “eiser” verstaan we elke persoon die ten persoonlijke titel zich engageert in de concretisering van de neerlegging van deze aanklacht.

Formeel is vanuit juridisch oogpunt nog niemand een eiser, aangezien de aanklacht nog niet werd neergelegd. En uiteindelijk zullen slechts enkelen van de “eisers” het effectief worden, gezien de hoge procedurele kosten voor de werving van elkeen van de effectieve eisers.

Bekendmaking van de oproep

Eke eiser engageert zich om de oproep van het initiatief not2d3.be zo ruim mogelijk bekend te maken, in het bijzonder de vraag naar giften. De oproep en het document dat u op dit moment leest, zijn beschikbaar op de website, [in PDF-formaat, klaar voor afdruk](#).

Operatie Word Eiser

Elke eiser engageert zich om mensen in zijn kennissenkring te overtuigen om eiser te worden. Indien elk van de actuele eisers op z'n minst twee personen kon overhalen om zich aan te sluiten bij de aanklacht, enzovoorts, zou het financiële doel zonder slag of stoot bereikt worden, om nog niet te spreken van het media-effect en van de politieke druk die een groter aantal eisers kan uitoefenen.

Financieel engagement

Ongetwijfeld beseft u dat het neerleggen van een aanklacht tegen de herstart van de reactoren kostelijk zal zijn, in de grootteorde van 40.000 tot 50.000 €.

Het is waarschijnlijk dat de inzameling van giften niet zal volstaan; de eisers dienen dus zelf bij te dragen, omdat we er ons allemaal van bewust zijn.

Elke eiser wordt verzocht om volgens zijn eigen motivatie en middelen in twee etappes een financiële bijdrage te leveren. Dit teneinde het bedrag te kunnen schatten waarop we kunnen rekenen op het moment van de beslissing om al dan niet een aanklacht neer te leggen.

1) Het storten van een eerste bijdrage op de bankrekening van het initiatief not2d3.be met de vermelding “Eerste bijdrage eiser”.

2) Het preciseren uit welk bedrag zijn tweede bijdrage zou bestaan, een bijdrage die er naargelang de behoeften later aan te pas zou komen.

Elke eiser zal het bedrag van zijn twee bijdragen meedelen (zie hieronder: *Meer informatie - In te vullen documenten*).

Opmerking: Indien u erop rekent om minder dan 50 € bij te dragen, willen we u bedanken om eerder te kiezen voor een gift. Dit teneinde de administratieve kosten te vermijden die een té groot aantal eisers zouden vertegenwoordigen (in geval van betaling van 50 € per eiser zou men het beheer moeten kunnen verzekeren van 1.000 eisers voor het behalen van de vereiste som).

Moreel engagement

De aanklacht zal worden neergelegd op naam van enkele personen waarvan het aantal noodzakelijkerwijs ingeperkt is om de gerechtelijke kosten tot een minimum te beperken, gezien het werven van elke effectieve eiser 700 € kost. De andere eisers zullen op een complementaire wijze worden ingeschreven in de aanklacht die hen slechts verplicht tot een marginale financiële verantwoordelijkheid en tot geen enkele gerechtelijke kost. Het is dus van belang dat deze laatsten zich solidair verklaren met de eersten. Elke eiser, effectief of niet, engageert zich

1. indien nodig, om een tweede bijdrage te storten, zoals hierboven aangegeven
2. en, indien het totaal van de giften en bijdragen onvoldoende zou zijn, om een derde keer bij te dragen in verhouding met zijn twee eerste bijdragen. (1)

Terugbetaling van de bijdragen

Aan het einde van de procedure(s) zal het eventuele surplus van de bijdragen worden terugbetaald aan elke eiser naar verhouding van zijn deel. (2)

Het surplus zou belangrijk kunnen zijn in het geval dat de aanklacht onontvankelijk zou worden verklaard, wat inhoudt dat er geen expertisecosten zijn.

De bijdragen zullen worden terugbetaald in hun volledigheid als de eisers uiteindelijk zouden beslissen om geen aanklacht neer te leggen op basis van het financiële risico.

Voor meer informatie

- Webpagina : not2d3.be/nl/h/eiser.htm
- E-mail: req.nl@not2d3.be
- Tel.: 03 877 13 17